

СТАНОВИЩЕ

*от доц. д-р Манол Станин,
преподавател в Правно-историческия факултет на
Югозападен университет „Нефит Рилски” – Благоевград,*

член на научното жури за присъждане на образователна и научна степен
„доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки;
професионално направление 3.6. Право;
докторска програма „Теория на държавата и правото”

на Кирил Стоянов Илчев,
докторант към катедра „ТЕОРИЯ И ИСТОРИЯ НА ПРАВОТО“
на ПУ „Паисий Хилендарски“

за ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД на тема:

„ОЦЕНКА НА ИКОНОМИЧЕСКОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПРАВНОНОРМАТИВНИТЕ АКТОВЕ“

Биографични данни

Кирил Стоянов Илчев е редовен докторант в катедра „Теория и история на правото“, с научен ръководител проф. д-р Янаки Боянов Стоилов, на основание Доклад № РД -21-707/02.04.2025 на доц. д-р Даниела Севдалинова Дончева, Декан на Юридическия факултет, в съответствие с чл. 4 от ЗРАСРБ, чл. 2 (2). Чл. 30. (3) от ППЗРАСРБ и чл. 37 (1) от ПРАСПУ.

Докторантът е с придобита ОКС „бакалавър“ по „Макроикономика“, ОКС „магистър“ по „Право“ и ОКС „магистър“ по „Финансов мениджмънт“ от ПУ „Паисий Хилендарски“, гр. Пловдив. Има опит в сферата на консултантската дейност – счетоводна и юридическа, както и в данъчната администрация.

Актуалност на изследването

Въздействието с правни средства върху обекта на правно регулиране е с предварително определена насоченост. Субектът на правотворческата дейност формира представа за конкретен желан резултат, последица от това въздействие. Изборът на конкретно по същност и съдържание правно регулиране е обоснован от необходимостта за постигане на максимално съответствие между очакваното и това което се проявява в правната действителност в процес на правоприлагане. Степента на съответствие е от значение не само за законодателя но и за адресатите на правните норми. От нея зависи не само ефективността на правотворческата дейност, а и състоянието на системата от правнорелевантни обществени отношения и връзки. Това изискване с времето придобива все по-изразена значимост и актуалност пред законодателя и обществото организирано в държава, не само защото е необходима вътрешна и външна съгласуваност между отделните групи обществени отношения икономически, политически социални и духовни, но и защото броя на правните нормативни актове непрекъснато нараства и това формира потенциал за смущения от различно естество в системата от правни отношения. Констатация, която показва, че работата може да бъде надградена с изследвания, насочени към анализ на оценката на видове въздействие по видове основни групи обществени отношения, например оценка на политическо въздействие на правните нормативни актове и т.н.

Актуалността на темата се предопределя и от обществения интерес, във фокуса на който перманентно е качеството на правните нормативни актове и техният непрекъснато увеличаващ се брой. А също така и защото естеството на решенията, правотворчески по своята същност, предопределя устойчивостта на системата от правнорелевантни обществени отношения и връзки, страни, по които са гражданите.

Познаване на проблематиката на дисертационния труд

От представеното съдържание на дисертационния труд проличава добро познаване на разглежданата от докторанта материя. Впечатляващ е броят на представения научен апарат и цитати под линия, факт, които е показател за много добра академична осведоменост.

Методи на изследването в дисертационния труд

В представения за защита дисертационен труд методологията на научно изследване позволява изпълнението на поставените задачи и постигането на посочената цел.

Характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа увод, три глави, заключение и цитирана литература в обособени групи на кирилица, латиница и интернет ресурси.

ПЪРВА ГЛАВА. „ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ПОНЯТИЕ ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА НОРМАТИВНИТЕ ПРАВНИ АКТОВЕ“: Докторантът проследява възникването и развитието на необходимостта от оценка на въздействието на общозадължителните правила за поведение и особеностите на нейната правна институционализация. Коректно разглежда позициите на редица автори относно темата на дисертационния труд. На тази основа разглежда методологичните и теоретични аспекти на института. В процеса на анализ акцентира на връзката системен подход - оценка на въздействието на нормативните актове. Подчертава значенето на правото като основен социален регулатор и подчертава водещата роля на оценката на въздействие при изпълнение на това му предназначение. Убедително аргументира мястото на социологическия подход в изследването. Анализът в първа глава от дисертацията се допълва и надгражда с изследване на отношението оценка за въздействие на нормативните актове – предвидимост и сигурност. По този начин докторантът разкрива важни допълнителни характеристики на разглежданото понятие.

Съдържанието на **ВТОРА ГЛАВА „ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ В ЕВРОПИЙСКИЯ СЪЮЗ И БЪЛГАРИЯ - ИКОНОМИЧЕСКИ ПРОЯВЛЕНИЯ НА МЕХАНИЗМА, ПРИНЦИПИ И КРИТЕРИИ, ВИДОВЕ ПРОБЛЕМНИ ОБЛАСТИ И ДЕФИЦИТИ“** е с изразена насоченост разглеждане на оценката на въздействие на нормативните актове на национално ниво и ниво Европейски съюз. Авторът разкрива механизма на оценката на въздействие на нормативните актове и представя в конкретен правен аспект оценката на въздействие. Коректно представя проблемните области, а критичният анализ има потенциала да очертае евентуални работещи решения за субекта на правотворческата дейност. В цялост съдържанието е добре структурирано, но ми се струва, че не е необходимо в заглавието да се съдържат толкова подробности, а редуцирането му ще спести повторения в отделните параграфи.

Съдържанието на **ТРЕТА ГЛАВА „ПРИЛОЖНИ СТРАНИ НА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ“** е ориентирано към изследване на статистически данни, съдебна практика, относима към предмета на научното изследване, приложение и анализ на добри практики.

В „Цитирана литература“ са посочени значителен брой източници на кирилица и латиница, самостоятелно са обособени интернет източници.

Заклучението съдържа коректно обобщение под формата на изводи от проведеното научно изследване.

Съгласно процедурните изисквания са представени изискуемите документи, от съдържанието на които е видно, че докторантът е изпълнил минималните национални изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Теория на държавата и правото“, в професионално направление 3.6. Право.

Авторефератът също съдържа необходимите реквизити. По процедурата са представени три научни публикации, относими към изследваната в дисертационния труд материя.

Приноси и новост

Съдържащите се в дисертационния труд приноси се характеризират с новост и релевантност, формират база за развитие на науката и усъвършенстване на правотворческата дейност в двете ѝ фази – предпарламентарна и парламентарна.

Критични бележки

Дисертационният труд заслужава висока оценка, въз основа на посочените вече съображения. Все пак си позволявам да споделя, че би могло да се намери систематично място за развиване на съдържанието на анализа, относим към връзката предвидимост-сигурност като се надгради с приемственост. Въпреки допирните точки между предвидимост и приемственост, разширяването на анализа чрез показване на приликите и отграниченията ще покаже нови страни от характеристиката на оценката на въздействието на нормативните актове

Посочените критични бележки не омаловажават положителната оценка на научно-изследователската работа на докторанта. Обосновава се извод, че в дисертацията са постигнати определени научни резултати, които показват умения за извършване на самостоятелни научни изследвания и защита на собствени тези.

Заклучение

Представеният за становище дисертационен труд на тема: **„ОЦЕНКА НА ИКОНОМИЧЕСКОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПРАВНОНОРМАТИВНИТЕ АКТОВЕ“**, с автор Кирил Стоянов Илчев, отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Р България и на Правилника за неговото прилагане, на основание на което ще гласувам положително за придобиването на научната и образователна степен „доктор“.

19.05.2025 г.

Доц. д-р Манол Станин